

LBRIS

We know
books

GREENLIGHTS

Undã verde

Matthew
McConaughey

LBRIS

We know
books

 UPRINS

24

partea I:

logica
răzvrătului

70

partea a II-a:

afăți frecvența

104

partea a III-a:

drumuri de țară
și
autostrăzi

142

partea a IV-a:

ARTA
alergatului la
VALE

198

partea a V-a:

↑
Întoarce Pagina

248

partea a VI-a:

nu săgeata
își caută tinta,
ci tinta
atrage săgeata

274

partea a VII-a:

fii CURAJOS,
urcă MUNTELE

298

partea a VIII-a:

TRĂȘTE-ȚI MONTENEA
chiar acum

LBRIS

We know
books

partea I

**LOGICA
RĂZVRĂTITULUI**

O SEARĂ DE MIERCURI, ANUL 1974

TATA ABIA SE ÎNTORSESE ACASĂ DE LA MUNCĂ. Își aruncă în mașina de spălat ținuta slinoasă de culoare albastră, cu nasturi și cu insigna „Jim“ în partea stângă a pieptului, rămase îmbrăcat doar într-un maiou și se așeză în capătul mesei. Îi era foame. Eu și frații mei mâncaserăm deja. Mama scoase numaidecât farfuria încălzită în cuptor și i-o trânti în față.

– Vreau mai mulți cartofi, draga mea! spuse el și dădu iama în farfurie.

Tata era un bărbat vânjos. Avea o înălțime de un metru și nouăzeci și trei de centimetri, 120 de kilograme și, cu alura lui de „luptător de categorie grea“, obișnuia deseori să spună: „Dacă aș fi mai slab, aș răci numaidecât“. La vârsta de 46 de ani, acele kilograme în exces erau dispuse în locuri care o nemulțumeau pe mama, mai ales la cina din acea zi de miercuri.

– Sigur vrei mai mulți cartofi, GRASULE? se răsti ea.

Eu mă făcusem mic în spatele canapelei din sufragerie, căci începuse să îmi fie frică.

Dar tata, cu capul plecat, continuă să înfulece.

– Uită-te la burdihanul ăla pe care il ai! Foarte bine, continuă să înfuleci, GRASULE!

Strigându-i acestea, îi trântea cantități uriașe de cartofi piure în farfurie.

Atât îi trebui lui tata. *BUM!* Azvârli masa lovind-o de tavan, se ridică în picioare și începu să o urmărească pe mama.

– La naiba, Katy, muncesc până la epuizare cât e ziua de lungă și nu îmi doresc și eu decât să mănânc o cină caldă, în liniște!

Așa începea totul. Frații mei știau despre ce era vorba, la fel și eu. Mama știa și ea despre ce era vorba și se năpustea asupra telefonului de la capătul celălalt al bucătăriei, pentru a suna la salvare.

– Nu poți să mă lași naibii în pace, Katy, nu-i așa? strigă tata rânjind și cu degetul arătător îndreptat spre ea.

Deodată se năpusti asupra ei. Numai decît, mama apucă receptorul telefonului de pe perete și-l lovi sub sprânceană.

Nasul tatei era acum spart, iar sângele țâșnea peste tot.

Mama dădu buzna într-un dulap de unde scoase un cuțit de mari dimensiuni.

– Hai vino, GRASULE! urlă ea. O să te tai de la boașe până la gușă!

Își dădură târcoale unul celuilalt în mijlocul bucătăriei, mama amenințându-l cu cuțitul, iar tata pufnind cu nasul spart și dinții încleștați. Tata apucă o sticlă de ketchup Heinz pe jumătate plină care se afla pe masă, îi scoase capacul și o amenință pe mama la fel cum făcea și ea cu cuțitul.

– Haide, GRASULE! îl provocă mama din nou. O să te tai ADÂNC de tot!

Luând poziția unui matador, tata începu s-o stropească pe mama cu ketchup, de sus până jos.

– *Touché!* zise el, dându-se mare și tare.

Cu cât arunca mai mult ketchup și se ferea de amenințarea cuțitului, cu atât mai frustrată devenea mama.

– *Touché* din nou! o tachină tata, aruncând iar cu ketchup în ea și ferindu-se de un alt atac cu cuțitul.

Și o tot ținură așa până când, în cele din urmă, frustrarea mamei se transformă în oboseală. Acoperită toată de ketchup, scăpă cuțitul pe podea, adoptă o postură demnă și începu să își ștergă lacrimile și să-și regleze respirația.

Tata lăsa și el sticla de ketchup, se relaxă din postura sa de matador și își șterse cu brațul sângele care îi șiroia din nas.

Față în față, cu armele depuse, cei doi se priviră preț de o clipă. Cu degetul mare de la mână, mama își șterse și ea sosul de ketchup de pe ochi, iar tata rămase nemișcat, lăsând sângele să-i curgă din nas pe piept. Câteva clipe mai târziu, se apropiară unul de celălalt și se îmbrățișară sălbatic. Se lăsară în genunchi, apoi pe linoleumul murdar de ketchup și de sânge al bucătăriei și... făcură dragoste. O lumină roșie se transformă în undă verde.

Așa comunicau părinții mei.

Tocmai de aceea mama l-a invitat pe tata la propria lor nuntă, spunându-i: „Ai 24 de ore să te decizi, ține-mă la curent!”

Tocmai de aceea mama și tata s-au căsătorit de trei ori și au divorțat de două ori.

Tocmai de aceea tata i-a rupt degetul mijlociu mamei, doar ca să nu i-l mai bage în ochi. De patru ori.

Acesta a fost **felul lor** de-a se iubi.

**regula de aur și
totul cu moderație**

Două aforisme, adesea invocate
ca reguli generale de viață.

Există o inadvertență
în fiecare dintre ele.

Uneori, oamenii nu vor să facă
același lucru pe care vrei tu
să îl faci.

Iar apetitul unei persoane
poate fi indigestia alteia.

Clanul McConaughy a migrat din Irlanda în Anglia, la Liverpool, apoi pe rând în Little Rock, în West Virginia și în New Orleans. Nu există nici urmă de sânge nobil în trecutul familiei mele. Există însă multe furturi de vite, jocuri de noroc pe barcă și un bodyguard al lui Al Capone.

Tata s-a născut în ținutul Patterson din statul Mississippi, dar a crescut și s-a simțit ca acasă în Morgan City, statul Louisiana.

Mama s-a născut în Altoona, statul Pennsylvania, dar toată viața ei a susținut că este originară din Trenton, statul New Jersey, căci, potrivit spuselor ei, „cine și-ar dori să se tragă dintr-un loc numit Altoona?!“

Am doi frați. Cel mai mare, Michael, este poreclit „Cocoșul“, deoarece până în ziua de astăzi, de 40 de ani, chiar dacă se duce la culcare la patru dimineța, se trezește întotdeauna la răsăritul soarelui. În anul 1963, la împlinirea vârstei de zece ani, Michael și-a dorit un frățior de ziua lui, așa că mama și tata l-au adoptat

pe fratele meu, Pat, de la orfelinatul metodist din Dallas. An de an i-au propus lui Pat să își cunoască părinții biologici. A refuzat până la vârsta de 19 ani, când a decis să le accepte propunerea. Mama și tata au aranjat întâlnirea și au mers cu toții în Dallas, la părinții lui Pat. Cu mașina parcată pe trotuarul din fața casei, mama și tata au rămas înăuntru să aștepte, iar Pat s-a dus să sune la ușă, după care a intrat în casă. Două minute mai târziu, s-a întors și a sărit în mașină.

– Ce s-a întâmplat? întrebare ei.

– Am vrut doar să văd dacă tata e chel, pentru că mie a început să mi se rărească părul.

Prima căsătorie
22 decembrie 1954

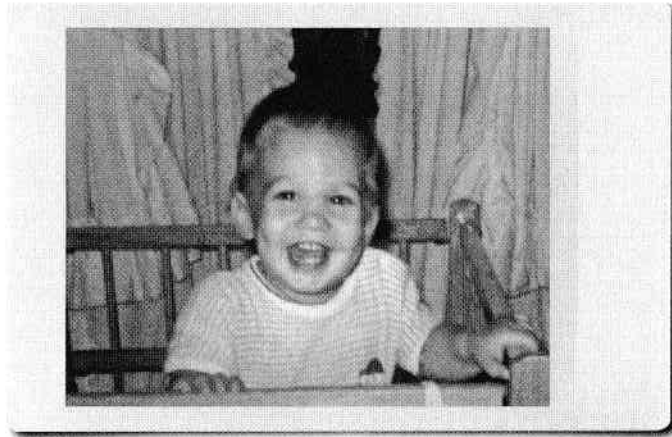

A doua căsătorie
18 decembrie 1959

Cât despre mine, eu am fost un accident. Ani la rând, mama și tata încercaseră în zadar să mai facă un copil, așa că, până în luna a cincea de sarcină, mama a fost convinsă că eram o tumoare. În ziua

în care m-am născut, tata s-a dus la bar în loc să meargă la spital, deoarece credea că nu eram al lui.

Dar eram.

Am luat prima palmă la fund atunci când am răspuns la apelativul „Matt“ pe terenul de joacă și mama a urlat la mine: „Tu nu te numești preș!“ Pe cea de-a doua am luat-o atunci când i-am spus fratelui meu „Te urăsc“, pe cea de-a treia – atunci când am spus „Nu pot“, iar pe cea de-a patra – atunci când am mințit cu privire la o pizza furată.

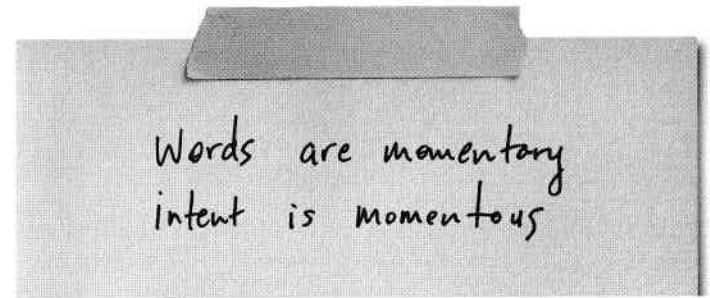
M-au spălat cu săpun în gură când am spus „Rahat!“, „La naiba!“ și „Futu-i!“, dar nu am dat de bucluc cu adevărat decât atunci când am folosit sau am pus în aplicare cuvinte care mă puteau răni. **Cuvinte care dor.** Acele cuvinte care au ajutat la construirea a ceea ce sunt, pentru că erau mai mult decât cuvinte, erau așteptări și consecințe. Erau **valori**.

Părinții mei m-au învățat că numele pe care mi l-au dat are un sens. M-au învățat să nu urăsc.

Să nu spun niciodată că nu pot.

Și să nu mint niciodată.

UNDĂ VERDE

Părinții mei nu trăgeau **nădejde** că aveam să urmăresc regulile impuse, ci pur și simplu **se așteptau** să ne conformăm. O așteptare trădată doare mai mult decât o speranță deșartă, în vreme ce o speranță împlinită ne face mai fericiți decât o așteptare adevărată. Speranța aduce mai multă fericire și nu face mare pagubă dacă nu se împlinește, doar că nu e măsurabilă. Pe când părinții mei măsurau totul.

Și, deși nu fac pledoaria pedepsei fizice ca recompensă, știu că există o sumedenie de lucruri pe care nu le-am făcut când eram mic, deși aș fi putut să le fac, doar pentru că nu voiam să fiu bătut la fund. Și știu că **am făcut** o sumedenie de lucruri pe care **trebuia** să le fac, doar pentru că doream laudele și aprecierea părinților. Consecințele au dublu sens.

Provin dintr-o familie iubitoare. Poate că nu ne-am fost tot timpul în grații, dar ne-am iubit întotdeauna. Ne îmbrățișăm și ne pupăm, ne certăm și ne luăm la bătaie. Nu ne purtăm ranchiună.

Provin dintr-o lungă seminție de oameni obișnuiți să încalce regulile. Rebeli libertarieni care votează culoarea roșie² de generații, întrucât sunt convingeți că în felul **acesta i-ar ține la distanță pe mulți alți răzvrățiți, dornici să le calce teritoriul**.

Provin dintr-o familie de oameni care cred în disciplină și practică disciplinarea, o familie în care trebuia să urmezi regulile până când erai **suficient de bărbat încât să le încalci**; în care

trebuia să faci ce spuneau mama sau tata, doar pentru că „așa spun eu“. Iar dacă nu te conformai, nu aveai restricție de la ceva, ci primeai o curea sau o palmă la fund, „ca să te înveți minte mai repede, fără să pierzi inutil cea mai prețioasă resursă a ta, timpul“. Provin dintr-o familie care te ducea în oraș să-ți ofere hamburgerul și *milkshake*-ul favorit, pentru a sărbători faptul că ți-ai învățat lecția în urma aplicării unei pedepse corporale. Provin dintr-o familie care putea să te penalizeze sau nu pentru încălcarea unei reguli, dar care sigur te pedepsea pentru faptul că te-ai lăsat prins. Ușor insensibili în aparență, în această familie știm că lucruri care pe noi doar ne gâdilă, altora le pot provoca vânătași – pentru că noi înfruntăm ghinionul sau refuzăm să îl recunoaștem, dar suntem ultimii care să se dea bătuți în fața lui.

Este o filosofie care m-a transformat într-un șmecher, în ambele sensuri ale cuvântului. Muncesc din greu, dar îmi place și să trag pe sfoară. Este o filosofie care a dus, de asemenea, la apariția unor povești uluitoare.

Așa cum îi șade bine oricărui băiat din sud, voi începe cu mama. Este o adevărată luptătoare, dovada vie că valoarea refuzului de a recunoaște realitatea depinde de cât de mult te bazezi pe această strategie. A învins două forme de cancer, cu nimic altceva decât aspirină și negare. Este genul de femeie care spune „urmează să fac“ înainte să fie în stare să facă, „vreau“ înainte de „pot“ și „voi fi acolo“ înainte de a fi invitată. Profund loială principiului de a-și face viața ușoară și conceptului de controversă, mama a avut tot timpul o relație ostilă cu ideea de context și de considerație, întrucât acestea necesită permisiune. Poate că nu e cea mai isteasă persoană din încăperea, dar nu se plânge.

Are 88 de ani în momentul de față și rareori merg la culcare **după** ea sau mă trezesc înaintea ei. Pe când era adolescentă, dădea stingera doar după ce dansa până își rupea dresul în talpă atât de rău, încât i se ridica pe glezne.

Nimeni nu se iartă pe sine mai repede decât o face mama, prin urmare nu e deloc o persoană stresată. Am întrebat-o la un moment dat dacă a mers vreodată la culcare cu vreun regret în suflet. Mi-a răspuns numaidecât: „În fiecare noapte, fiule. Dar uit de ele până mă trezesc“.

Mama obișnuia să ne spună tot timpul: „Nu intra într-un loc ca și cum ai vrea să îl cumperi, intră ca și cum ar fi al tău!“

Desigur, cuvântul ei preferat în limba engleză este „Da“.

În anul 1977, mama m-a înscris la concursul „Micul Mister Texas“, organizat în orașul texan Bandera.

Am câștigat un trofeu mare.

Mama a pus în ramă fotografia de la concurs și a agățat-o pe peretele din bucătărie.